

El català, llengua d'integració

Efectivament, dues notícies han confirmat recentment aquesta situació poc esperançadora. D'una banda, el Govern espanyol estudia la possibilitat de diluir la Llicenciatura de Filologia Catalana dins d'un gran bloc anomenat "Llengües i literatures europees"; d'una altra, a Europa la qüestió tampoc no es pot veure amb gaire optimisme: el mes passat, amb motiu del debat sobre la llei d'orientació de l'educació al Senat francès, el senador chiraquià Hugues Portelli, que també exerceix de professor de Ciències Polítiques a la Universitat de París II, es lamentava pel fet que havien deixat d'enviar estudiants a una de les universitats de Barcelona perquè "els cursos es fan en català". Davant d'aquesta declaració, el també senador Gérard Longuet exclamava que aprendre català "no té cap interès."

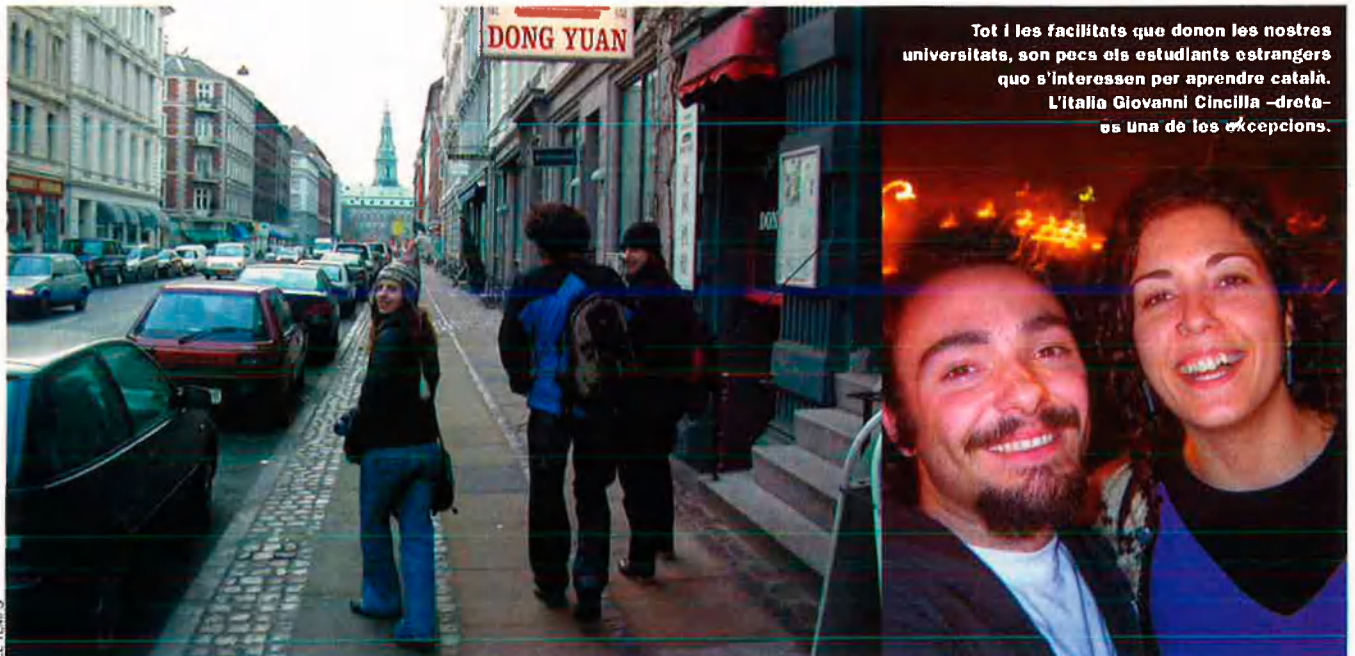
Amb tot, la realitat amb què s'enfronten els estudiants estrangers que vénen a les universitats de parla catalana no és ben bé aquesta. La majoria d'aquestes ofereixen cursos gratuïts de català perquè, com explica la Marta Estella, del Gabinet de Llengua Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), "molts estudiants vénen amb la

L'abast del conflicte lingüístic en què es veu immersa la llengua catalana sembla que no té límits. Darrerament, a les agressions polítiques i socials que sovint rep el català se n'han sumat altres de tipus acadèmic.

idea de practicar el castellà, i la realitat no és aquesta". Així doncs, amb l'objectiu de rebaixar la sorpresa inicial que l'entorn sociolingüístic provoca en alguns dels alumnes, les universitats promouen activitats per normalitzar la llengua i la cultura catalanes. I, en la major part dels casos, la reacció dels nousvinguts és favorable: el darrer any acadèmic, als cursos de català de la UAB s'hi van matricular més de 900 estudiants vinguts d'arreu del

món. A més, cal afegir la festa de beninguda que anualment organitza la Plataforma per la Llengua, adreçada als alumnes estrangers del Principat, i el programa "Barcelona Jove", de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), que posa en contacte els joves autòctons amb els forans.

Tot i així, quina és la veritable reacció d'aquests estudiants davant el fet lingüístic? S'hi adapten amb naturalitat o són més aviat reticents? Giovanni Cincilla, un estudiant de Perusa que va cursar el darrer any de Química a la Universitat de Barcelona, és taxatiu pel que fa a aquest tema: "De la resta d'erasmus que vaig conèixer a Barcelona, predominaven els que no volien aprendre català. Triaven el castellà perquè es parla a tot Espanya." Tanmateix, ell s'hi va interessar des d'un principi: "A poc a poc vaig anar descobrint la verdadera situació lingüística, i vaig sentir que m'havia equivocat havent estudiat castellà abans de venir". Nihil Olivera, estudiant argentí de doctorat, hi està d'acord: "Pots viure i treballar en espanyol sense que passe res de res. El que sí que passa és que tens tancada la porta a una cultura important, no tens accés a coses molt interessants, com ara la música, el teatre o la literatura."

Tot i les facilitats que donen les nostres universitats, són pocs els estudiants estrangers que s'interessen per aprendre català. L'italià Giovanni Cincilla —dreta— és una de les excepcions.

EL TEMPS

Però el pes de la llengua dominant sovint minva els esforços del català per sobreixir-hi, i la percepció que —com afirmava el senador francès Gérard Longuet— “*ce qui n’a aucun intérêt*” en l’aprenentatge del català és força compartida. En aquest sentit, Bénédicte, una estudiant de Filologia Espanyola procedent de la Bretanya francesa, explica, en espanyol, que “hi ha poca gent que parla català a la resta del món, mentre que el castellà hi té cada cop més importància”. Des d’aquesta òptica, cal entendre la posició del Senat francès davant el català. “Si considerem —afirma la Marta Estella— quina és la situació de la llengua catalana a l’estat francès, és comprensible”.

Tanmateix, no podem tirar la pedra i amagar la mà. L’actitud dels catalanòfons sovint no és la desitjada. Continua explicant la Marta Estella que un dels factors més importants que cal tenir en compte és la reacció dels parlants autòctons, ja que “potser molts d’ells tenen la impressió que el català no està al mateix nivell que el castellà, per això canvien de llengua en adreçar-se a un alumne estranger”. Nihil, l’estudiant argentí, ho ha comprovat en repetides ocasions: “Quan vaig arribar a Catalunya —explica—, el primer que vaig fer va ser apuntar-me a un curs de català, però la veritat és que ningú no em parlava en català, i no podia practicar-lo. Va passar un any abans que algú s’animés a parlar-me en català. A més, sovint, quan la gent s’adona que no són catalanoparlant d’origen, sistemàticament canvia a l’espanyol, i em diuen, en espanyol, que parle molt bé el català.” En aquest sentit, el conflicte lingüístic que es dona amb els estudiants erasmus és el mateix que afecta la immigració. El primer pas per integrar els novinguts l’ha de fer la població autòctona. I transmetre la llengua pròpia del territori és un dels factors més integradors. Per aquesta qüestió, Giovanni es mostra content i agraït: “Vaig tenir bona sort de trobar gent que em parlava en català i m’ajudava, de manera que el vaig aprendre prou ràpidament. Els estrangers que vénen a Catalunya haurien d’aprendre la llengua d’ací si volen conèixer de debò la societat que els acull.”

Adelaida Ferre

Confidencial

Xavier Vinader

‘Il capo de tutti i capi’

És l’home més buscat d’Itàlia i part de l’estranger. No parla mai per telèfon per evitar ser interceptat. Els seus missatges arriben en forma de *spizzini*, trossets de paper escrits a màquina i enrotllats de manera cilíndrica per fer més fàcil que passin d’una mà a l’altra entre els seus homes de confiança, un nucli reduït d’escolllits que fan les funcions de “correus” particulars. Escriu utilitzant un codi que coneixen molt poques persones. Bernardo Provenzano és el “padrí dels padrins” de tota la màfia siciliana, la de veritat, la de tota la vida. Un home que viu en la més estricta clandestinitat des de fa quaranta-dos anys.

Recentment, la seva veu ha estat reconeguda entre tota una colla que han estat enregistrades en una cabana de camperols utilitzada pels mafiosos, al voltant de Palerm, on la policia havia instal·lat micròfons amagats. Nino Giuffrè, un dels seus homes de confiança, que ha decidit col·laborar amb la justícia, ho ha confirmat sense cap dubte. Aquest darrer “penedit” de la “Cosa Nostra” ha ajudat també a dibuixar el rostre de l’enemic número 1, un retrat-robot que ha estat difós a través de la televisió italiana, fet que ha provocat una forta “emprenyamenta” entre els agents del ROS, la brigada especial dels carrabiners encarregada de capturar Provenzano i a qui ningú no va consultar abans.

Pietro Grasso, el fiscal general de Palerm, va escollir una emissió anomenada *Qui la vist?* —una mena de *¿Quién sabe dónde?* italià— per ensenyar el veritable “retrat-robot” del “padrí” mafiosos: un home prim, amb poc cabell i cara de bona fe. Fins ara només se’n coneixien dues fotos, la primera era de l’època del seu servei militar —Provenzano té actualment setanta-dos anys—, i la segona, feta poc temps després. En els anys noranta, la policia va elaborar un retrat on l’havien fet vell amb l’ajut de l’ordinador. Però després, res de res.

El fiscal Grasso ha justificat la divulgació del retrat de Provenzano a través de la televisió al·legant els malentesos que tenen lloc de temps en temps. Fa poc, un bomber va ser retingut a l’aeroport de Roma unes quantes hores perquè els policies es pensaven que era el “padrí” clandestí. I a la mateixa ciutat de Palerm hi ha un conserge que és detingut periòdicament perquè, segons diuen, es idèntic a la imatge que fins fa poc es tenia de Bernardo Provenzano. Ara l’home podrà sortir al carrer una mica més tranquil. O almenys això és el que ell pensa.